

[Avaleht](#) > ... > [Perekonnaasjad Ja Pärimine](#) > [Abielu Lahutamine Ja Kooselu Lõpetamine](#) > Romania

Abielu lahutamine ja kooselu lõpetamine

Sisu koostaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Rumeenia

1 Millistel tingimustel abielu lahutatakse?

Abielu saab lahutada vastastikusel kokkuleppel (kohtu-, haldus- või notariaalse menetluse teel). Kui vastastikune kokkulepe puudub, on abielu võimalik lahutada kohtus.

2 Millistel alustel abielu lahutatakse?

Tsiviilseadustiku artikli 373 kohaselt võidakse abielu lahutada järgmistel juhtudel:

- abikaasade vastastikusel kokkuleppel;
- kui abikaasadevaheline suhe on tõsiselt halvenenud ja abielu jätkamine ei ole enam võimalik;
- ühe abikaasa taotlusel, kui lahuse on kestnud vähemalt kaks aastat;
- selle abikaasa taotluse alusel, kelle tervisliku seisundi tõttu ei ole abielu jätkamine võimalik.

3 Millised on abielu lahutamise õiguslikud tagajärjed seoses

3.1 abikaasadevaheliste isiklike suhetega (nt perekonnanimi)

- Abikaasa staatus lõpeb ja kummalgi lahutatud abikaasal on õigus uuesti abielluda.
- Abielu lõpetamisel lahutamise tõttu võivad abikaasad kokku leppida, et nad säilitavad nimed, mida nad kasutasid abielu ajal. Kui kokkulepet ei saavutata, võib kohus nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel lubada abikaasadel säilitada nimed, mida nad kasutasid abielu ajal. Kui puudub nii kokkulepe kui ka kohtuotsus, peab endine abikaasa võtma tagasi oma abielueelse perekonnanime.

3.2 vara jagamisega abikaasade vahel

Lahutamise tulemusena lõpeb abikaasade abieluvararežiim alates abielu lahutamise avalduse esitamise kuupäevast. Kuid kumbki abikaasa – või vastastikusel nõusolekul toimuva abielulahutuse puhul mõlemad ühiselt – võib taotleda lahutusasjade kohtult, et see kuulutaks abieluvararežiimi lõppenuks kooselu faktilise lõppemise kuupäeval.

Kui varaühisus lõpeb abielu lõpetamise tulemusena, jääb ühisvara endiste abikaasade ühisomandisse kuni kummagi abikaasa vastava osa kindlaksmääramiseni.

Abielusuhte lõpetamisel võtab kumbki abikaasa oma vara üle, seejärel jagatakse ühisvara ja tasutakse võlad. Selleks määratakse esmalt kindlaks, milline osa varast kummalegi abikaasale kuulub, võttes aluseks nende panuse ühisvara omandamisse ja ühiste kohustuste täitmisse. Eeldatakse, et abikaasade panus oli võrdne, kuni ei ole tõestatud vastupidist.

Olenemata endiste abikaasade vahelistest ülalpidamiskohustustest ja hüvitise maksmisest, võib abielu lagunemise tõttu olulist kahju kandnud lahutuses mitte süüdi olev abikaasa nõuda süüdi olevalt abikaasalt kahju

hüvitamist. Perekonnaasjade kohus teeb selle taotluse kohta otsuse abielu lahutamist käsitleva otsuse raames.

Lahutuse tulemusena lõpeb õigus vastastikku pärida.

3.3 abikaasade alaealiste lastega

Pärast seda, kui on välja antud abielu lahutamise määrus, teeb perekonnaasjade kohus otsuse lahutatud vanemate ja mis tahes alaealiste laste vahelisi suhteid käsitleva korra kohta. Reeglina on abikaasadel pärast lahutust ühine vanemlik hooldusõigus laste suhtes. Perekonnaasjade kohus määrab alaealise lapse elukohaks selle vanema kodu, kellega laps tavaliselt elab, kuid lapsest eraldatud vanemal on õigus lapsega isiklikult suhelda. Kohus määrab kindlaks kummagi vanema panuse laste kasvatamise, hariduse, koolitamise ja kutseõppega seotud kulude katmisse.

Kui asjaolud muutuvad, võib perekonnaasjade kohus muuta meetmeid, mis reguleerivad lahutatud vanemate õigusi ja kohustusi alaealiste laste suhtes, kui seda taotleb üks vanematest või mõni teine perekonnaliige, laps, eestkosteasutus, riiklik lastekaitseasutus või prokurör.

3.4 abikaasa ülalpidamise kohustusega?

Abikaasadevaheline mis tahes ülalpidamiskohustus lõpeb abielu lõpetamisega. Lahutatud abikaasal on õigus saada ülalpidamist, kui tal on majanduslikud raskused töövõimetuse tõttu, mis on tekkinud enne abielu sõlmimist, abielu kestel või aasta jooksul pärast abielu lõppemist (kuid ainult juhul, kui võimetus on tingitud abieluga seotud asjaolust).

Elatist taotlev abikaasa ei saa lisaks taotleda hüvitist. Kui abielu lahutatakse eranditult kostjaks oleva abikaasa süü alusel, on hagejaks oleval abikaasal õigus saada hüvitist. Hüvitis võidakse määrata üksnes juhul, kui abielu kestis vähemalt 20 aastat.

4 Mida tähendab õigusmõiste „lahuselu“ igapäevaelus?

Rumeenia õiguses ei ole „lahuselu“ mõistet, vaid ainult „kooselu faktiline lõppemine“ ja vara jagamise kohtus. Seda olukorda tuleb kohtus tõendada. Kui kooselu faktilisest lõppemisest on möödunud vähemalt kaks aastat, on see alus abielu lahutamisele kohtus.

5 Millised on lahuselu eeltingimused?

6 Millised on lahuselu õiguslikud tagajärjed?

7 Mida tähendab mõiste „abielu kehtetuks tunnistamine“ igapäevaelus?

Abielu tunnistatakse kehtetuks, kui on rikutud ühte abielulepingu sõlmimisega seotud õiguslikest nõuetest. Abielu võib kehtetuks tunnistada vaid kohtuotsusega. Kehtetuks tunnistamisel on nii tagasiulatuv kui ka etteulatuv mõju; abielu käsitatakse nii, nagu seda poleks kunagi sõlmitudki.

8 Millised on abielu kehtetuks tunnistamise eeltingimused?

Järgmisi abielulepingu sõlmimisega seotud õiguslike nõuete rikkumisi käsitatakse abielu kehtetuks tunnistamise absoluutsete alustena:

- abielu sõlmiti abikaasade vaba tahte olemasoluta;
- abielu sõlmiti samast soost isikute vahel;
- abielu sõlmimise ajal oli üks abikaasadest juba abielus;
- abielu sõlmiti isikute vahel, kes on kuni neljanda astme (kaasa arvatud) otsejoones või külgoones sugulased;
- abielu sõlmiti süüdimatu isiku või vaimse tervise häirega isiku poolt;
- abielu sõlmiti tulevaste abikaasade nõusolekuta või ei järgitud sellise nõusoleku saamisel seadusega ette nähtud korda;

- abielu sõlminud isik oli alla 16aastane alaealine;
- abielu sõlmiti muul kui perekonna loomise eesmärgil.

Abielu kehtetuks tunnistamise suhtelised alused on järgmised:

- alla 16aastane isik sõlmis abielu arstliku arvamuse alusel ilma vanemate või hooldusõigust teostava vanema nõusolekuta või vanema õigusi teostava isiku loata;
- kehtetu tahteavaldus: see tehti vea (puudusid õiged andmed teise abikaasa isiku kohta), pettuse või sunni tõttu;
- abielu sõlminud isik oli ajutiselt otsustusvõimetu;
- kui abielu sõlmiti lapsendanud vanema ja tema eestkoste all oleva alaealise vahel.

9 Millised on abielu kehtetuks tunnistamise õiguslikud tagajärjed?

Kuni lõpliku kohtuotsuse tegemiseni säilitab see abikaasa, kes astus heas usus tühisesse või kehtetuks tunnistatud abielu, kehtivas abielus oleva abikaasa staatuse ning endiste abikaasade vaheliste varasuhete suhtes kohaldatakse analoogia põhjal abielu lahutamise korral kohaldatavaid sätteid.

Abielu tühisus ei avalda mõju lastele; lapsed säilitavad abielust sündinud laste staatuse. Vanemate ja laste vastastikuste õiguste ja kohustuste suhtes kohaldatakse samu sätteid nagu abielu lahutamise puhul.

Abielu tühiseks või kehtetuks tunnistamist käsitleva kohtuotsuse alusel on võimalik algatada menetlus kolmandate isikute vastu. Vastavalt kohaldatakse sätteid, mis käsitlevad abieluvararežiimi vormilisi nõudeid, abielulepingu avalikku iseloomu ja abielulepingu täitmisele mittepööratavust.

Abielu tühisusele tuginedes ei saa algatada menetlust kolmanda isiku vastu seoses teoga, mis pandi toime ühega abikaasade enne abielu sõlmimist, välja arvatud juhul, kui on lõpule viidud seaduses sätestatud formaalsused, mis käsitlevad abielu tühiseks või kehtetuks tunnistamise aluseks oleva teo avalikustamist või kui kolmas isik oli enne teo toimepanemist teadlik põhjustest, mille tõttu oli abielu tühi.

10 Kas abielulahutusega seotud küsimusi on võimalik lahendada kohtuväliselt?

Lepitus on enne kohtusse pöördumist vabatahtlik. Kohtumenetluse käigus on kohtuasutused kohustatud teavitama pooli lepituse võimalusest ja eelistest.

Lepituse abil on võimalik lahendada abikaasadevahelised erimeelsused seoses vanemlike õiguste teostamise, laste elukoha kindlaksmääramise ja vanemate panusega laste ülalpidamisse. Lepitaja tagab, et lepituse tulemus ei ole vastuolus lapse parimate huvidega, ning suunab vanemaid keskenduma eelkõige lapse vajadustele, et nende vanemliku vastutuse teostamine, kooselu faktiline lõppemine või lahutus ei avaldaks kahjulikku mõju lapse kasvatamisele ja arengule.

Lepituskokkulepe, mis sisaldab poolte kokkulepet vanemlike õiguste teostamise, vanemate panuse kohta laste ülalpidamisse ja laste elukoha kindlaksmääramise kohta, peab olema heaks kiidetud kohtu poolt, kellel on kohustus kontrollida, kas kokkulepe on lapse huvides.

Kui abikaasad lepivad kokku abielu lahutamises ja neil ei ole abielust või abieluväliselt sündinud või lapsendatud alaealisi lapsi, võib abielu sõlmimise asukoha järgne või abikaasade viimase ühise registreeritud elukoha järgne perekonnaseisumetnik või notar tunnistada abielu lõpetatuks abikaasade vastastikusel kokkuleppel ning väljastada neile lahutustunnistuse.

Abikaasade kokkuleppe alusel võib abielulahutuse välja kuulutada ka notar, kui abikaasadel on abielu ajal või väljaspool abielu sündinud või lapsendatud alaealisi lapsi, kui abikaasad on kokku leppinud kõikides perekonnanime, vanemliku hooldusõiguse teostamise, laste elukoha kindlaksmääramise, isiklike suhete säilitamise viisi ning laste kasvatamise, hariduse, koolitamise ja kutseõppega seotud kulude katmisega seotud küsimustes.

11 Kuhu tuleb esitada abielu lahutamise, lahuselu või abielu kehtetuks tunnistamise avaldus? Millised on avalduse vorminõuded ja millised dokumendid tuleb lisada?

Abielu lahutamise avaldus kuulub esimese astme kohtu (*judecătoria*) pädevusse.

Pädevus kuulub esimese astme kohtule, mille tööpiirkonnas asub abikaasade viimane ühine kodu. Kui abikaasadel ei olnud ühist kodu või kui kumbki abikaasa ei ela enam kohturingkonnas, kus asus nende viimane ühine kodu, tuleks avaldus esitada kostja elukohajärgsele kohtule. Kui kostja elukoht ei ole Rumeenias ja Rumeenia kohtutel on rahvusvaheline pädevus, tuleb taotlus esitada kohtule, mille pädevusse kuulub koht, kus asub taotleja kodu. Kui nii hagejal kui ka kostjal puudub Rumeenias elukoht, võivad pooled leppida kokku, et abielu lahutamise avaldus esitatakse mis tahes kohtule Rumeenias. Sellise kokkuleppe puudumise korral tuleks abielu lahutamise avaldus esitada Bukaresti 5. sektori (linnaosa) kohtule.

Lisaks kohtuotsuse taotluses esitatud märkustele peab abielu lahutamise taotlus sisaldama alaealiste laste nimesid. Taotlusele tuleb lisada abielutunnistus, kõigi alaealiste laste sünitunnistuste koopiad ja kui see on asjakohane, abikaasade pärast lepitust sõlmitud kokkulepe.

Kui abielu lahutamise taotlus esitatakse poolte kokkuleppel, peavad selle allkirjastama mõlemad abikaasad või peab selle allkirjastama ühine volitatud esindaja, kellel on notariaalne erivolitus. Kui volitatud esindaja on advokaat, peab ta kinnitama abikaasade allkirjade õigsust kooskõlas seadusega.

Pooled peavad esimese astme kohtusse ilmuma isiklikult, välja arvatud juhul, kui üks abikaasadest kannab vabadusekaotuslikku karistust, tal on kohtusse ilmumine tõsise haiguse tõttu takistatud, kohtu poolt keelatud, ta elab välismaal või on muus olukorras, mis takistab tal isiklikult ilmumast; sellisel juhul võib asjaomast isikut esindada advokaat, volitatud esindaja või vajaduse korral eestkostja või registreeritud esindaja (hooldaja). Kui esimese astme kohtus toimuva istungi kuupäeval ei ilmu avalduse esitaja põhjendamatult kohtusse ja kohale tuleb ainult kostja, siis lükatakse avaldus põhjendamatuse tõttu tagasi.

Lahutusasjade kohus peab tegema otsuse, isegi kui seda abielulahutuse avalduses ei ole taotletud, lapsevanemate õiguste ja kohustuste kohta, vanemate panuse kohta laste kasvatamise ja hariduse kulude katmisse, laste elukoha ja vanema õiguse kohta isiklikult lastega suhelda.

Abielu absoluutsetel alustel tühiseks tunnistamise avalduse võib esitada mis tahes huvitatud isik. Abielu kehtetuks tunnistamise avaldus on personaalset laadi ja selle mõju ei kandu üle pärijatele. Kuid kui avalduse esitas üks abikaasadest, võib iga tema pärija seda jätkata.

12 Kas menetluskulude katteks on võimalik saada menetlusabi?

Õigusabi võib saada vastavalt tingimustele, mis on sätestatud valitsuse erakorralises määruses nr 51/2008 õigusabi kohta tsiviilasjades, mis on koos muudatuste ja täiendustega heaks kiidetud seadusega nr 193/2008, mida on hiljem muudetud.

Isikul, kelle keskmine netosissetulek kuus perekonnaliikme kohta kahe kuu jooksul enne taotluse esitamist on alla 25% riikliku miinimumpalga brutosummast, on õigus saada õigusabi artiklis 6 sätestatud vormides. Sellistel juhtudel tasub õigusabi eest täies ulatuses riik.

Kui keskmine netosissetulek kuus perekonnaliikme kohta kahe kuu jooksul enne taotluse esitamist on alla 50% riikliku miinimumpalga brutosummast, maksab riik 50% õigusabi summast.

Taotleja vajadustele vastavat õigusabi võib anda ka muudes olukordades, kus menetluse tegelikud või eeldatavad kulud võivad piirata tõhusat ligipääsu õiguskaitsele, võttes arvesse taotleja sissetulekut ja tõendatud kulusid, sealhulgas näiteks elukalliduse erinevust liikmesriigis, kus taotleja elab või viibib, ja Rumeenias.

13 Kas abielulahutuse, lahuselu või abielu kehtetuks tunnistamise otsuse

saab edasi kaevata?

Uue tsiviilkohtumenetluse seadustiku kohaselt on otsuse peale kaebuse esitamise aeg 30 päeva alates otsusest teatamisest.

14 Milline on abielulahutuse, lahuselu või abielu kehtetuks tunnistamise õigusliku tunnustuse taotlemise kord selles liikmesriigis, kui otsuse on teinud mõne teise liikmesriigi kohus?

Otsust abielulahutuse / lahuselu / abielu kehtetuks tunnistamise kohta tunnustatakse seaduse alusel, ilma et oleks vaja läbi viia nõukogu 25. juuni 2019. aasta määruse (EL) 2019/1111 (mis käsitleb kohtualluvust, abieluasjade ja vanemliku vastutusega seotud kohtuasjades tehtud lahendite tunnustamist ja täitmist ning rahvusvahelisi lapserõõve (uuesti sõnastatud)) kohast erimenetlust.

See ei takista huvitatud poolel taotleda otsust, millega tuvastatakse tunnustamata jätmise põhjuste puudumine.

15 Millisesse kohtusse peaksin pöörduma, kui soovin vaidlustada abielulahutuse, lahuselu või abielu kehtetuks tunnistamise otsuse tunnustamist, kui otsuse on teinud mõne teise liikmesriigi kohus? Milline on menetluse kord eespool nimetatud juhtudel?

Ei kohaldata.

16 Millise riigi õigust lahutusmenetluses kohaldatakse, kui abikaasad ei ela selles liikmesriigis või on eri riikide kodanikud?

Rahvusvaheliste eraõiguslike suhete suhtes kohaldatava õiguse kindlaksmääramiseks kohaldab Rumeenia kohus kas nõukogu 20. detsembri 2010. aasta määrust (EL) nr 1259/2010 tõhustatud koostöö rakendamise kohta abielulahutuse ja lahuselu suhtes kohaldatava õiguse valdkonnas või tsiviilseadustiku artikli 2597 ja järgnevate artiklite sätteid.

Abikaasad võivad valida selle riigi õiguse, kus on nende alaline ühine elukoht või kus oli nende viimane alaline ühine elukoht (kui vähemalt üks neist elab seal kohaldatava õiguse valimise kokkuleppe kuupäeval), selle riigi õiguse, mille kodanik on üks abikaasadest, selle riigi õiguse, kus abikaasad on elanud vähemalt kolm aastat, või Rumeenia õiguse.

Kui abikaasad ei ole valikut teinud, on kohaldatavaks õiguseks selle riigi õigus, kus on nende alaline ühine elukoht, või selle puudumisel selle riigi õigus, kus abikaasadel oli viimane alaline ühine elukoht (kui vähemalt ühel abikaasal on veel alaline elukoht selles riigis lahutustaotluse esitamise kuupäeval). Kui ühel abikaasal puudub alaline elukoht, kohaldatakse selle riigi õigust, mille kodanikud nad mõlemad abielu lahutamise avalduse esitamise ajal olid, või kui abikaasad on eri riikide kodanikud, kohaldatakse selle riigi õigust, mille kodanikud nad viimati koos olid (kui vähemalt üks abikaasadest on abielu lahutamise avalduse esitamise ajal endiselt selle riigi kodanik). Kõigil muudel juhtudel kohaldatakse Rumeenia õigust.

See veebileht on osa veebisaidist „[Teie Euroopa](#)“.

Ootame teie [tagasisidet](#) esitatud teabe kasulikkuse kohta.

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.